

NAGYOBB ÉLETLEHETŐSÉGÉRT KIÁLT EGY SZEGEDI ÜZEM

Megoldják vagy konzerválják a Szegedi Konzervgyár nehézségeit?

Míg a kapuban bebocsátásra várakoztam, négy tehérgépkocsi ment be a gyárba megrakodva, s ugyanennyi távozott is. Hiába, a konzervgyárban a szezon teljében vannak. Különben is nagyüzem ez a gyár, ha kis helyen van is. Sokat fejlődött az elmúlt években, terjeszkedett is, de mégis a szűk hely fojtogatja. Egyik oldalon a villamosvasút, másikon a NIVÓ Ktsz épületei, harnadikon a régi téglagyári mély kubikgödörök állják útját további terjeszkedésének. Ezért kiált újabb élettérért a Szegedi Konzervgyár.

A fejlődés számai

Mit kíván az országos és helyi érdek? Vizsgáljuk csak néhány sorban a belföldi főzelék- és gyümölcskonzerv-fogyasztás adatait és a konzervipar export lehetőségeit: 1928—37. évek átlagában egy főre a belföldi fogyasztásra 0,76 gillogramm főzelék- és gyümölcskonzerv jutott évente. Az 1950-es években már egy főre 7 kilogramm fogyasztás esett. A kereslet pedig tovább nő, s a Belkereskedelmi Minisztérium adatai alapján a gyümölcs- és zöldségkonzerv-termelést 40—50 százalékkal, a hús-konzervek termelését pedig legalább 20—25 százalékkal kell növelnünk. Az exportra szállított mennyiség például tavaly 650 százaléka volt a húsz év előttiének, de ez is tovább növelhető. Tehát több és több konzervre van szükség. Ezt pedig a meglévő kapacitással nem tudják megoldani.

A Szegedi Konzervgyárban viszonylag korszerű gépek sorain gyártják a konzerveket. Most szerelnék például egy vegyi hámozógépet, amellyel sok kézimunkát tudnak helyettesíteni majd, és egyben növelhetik a gyár kapacitását. Van modern üvegmosógépük is, nincs panasza az osztályozó és szeletelőgépekre sem. De mindentől csak annyi van, amennyi a gyár területén szűkösön elegendő.

Akadályverseny a munkahelyeken

A néhány hete munkában lévő borsókonzerváláshoz szükséges gépek egy része már leszerelve ott hever a gyár udvarának egyik szűk szegletében. Eső mossa, nap szívíja, rozsdásodik, puszta. Nincs annyi épület, hogy tető alá vigyék. A munkatérben, mint gyufásdobozban a gyufaszálak, úgy ülnek egymás mellett a munkások, szinte alig tudnak mozogni egymástól. Az épületek körül bástyázva ládákkal, a csomagolóforgács báláival, üres hordókkal, szénnel, üveggyekekkel. Rossz rá gondolni, ha egyszer itt tűz ütne ki! Még az épületekhez sem férhetnének hozzá a tűzoltók, mert minden talpalatnyi hely égne. A kocsi és tehérgépkocsik vezetői valóságos akrobataügyességgel vezetik.

Barackvásár

Újszegeden

Évek óta nem volt baracktermés. Kevés vagy jóformán még csak kóstoló sem volt a fákon. Olyan régen etünk utoljára, hogy talán már az ízet is elfelejtettük. Az idei termés mindent kárpótol. Kocsiakkal, kerékpárokkal, talicskákkal hordják a termelők a szép sárgabarackkal megrakott kosarakat. Reggel öt órakor kezdődik az átvétel a MEZŐÉK újszegedi telepén. Tegnap reggel már hajnali 2 órakor jött az első barackos kocsi és a kezdés idejére pedig amerre szem elláthatott, mindenütt sárgabarack várta a mázsálást. Napokkal ezelőtt is voltak már átvételek, de nem ilyen hatalmas mennyiségben. Tegnap volt az első nagy barackvásár Újszegeden.

kocsijaikat a sok akadály között. Azért sem okolhatják túlzottan őket, ha neki-neki-mennek egy-egy ilyen »védőfalnak«, s akkor törnek a láda, darabokra hull a sok befőttesüveg. Igaz, anélkül is széthullanak, száradnak a ládák, a pulposhordók. A hordók a forró napsütésben ledobják magukról az abroncsokat, s úgy nyiladoznak, mint valami tubarózsa, ahány donga van bennük, annyi felé mered. Az üzemi kádárok alig győzik összeállítani őket ilyenkor, szezon idején. Ez mind kár, sok pénz, amely növeli a konzervgyártás önköltségét.

Minden meglenne, csak...

Nagyobb élettér után kiált tehát a Szegedi Konzervgyár. Kiált, mert fojtogatja a szűkös. Kiált, mert ezt kívánja a népgazdaság és Szeged város érdeke is. A nyersanyagbázis biztosított, sőt tovább is növelhető. Egyelőre mennyiségi szempontból nincs különösebb baj a föld- és főzelék-konzervek nyersanyagával, inkább a minőség vagy magután kívánivalót. A külföldi piacon is többet kapunk, ha nagyobb számú borsót tudnak szállítani.

A gyümölcsfronton sincsen különösebb baj. Adják a nyersanyagot a szegedkörnyéki gyümölcsösök, és ha kell, többet is felvásárolhat a gyár. A hús-konzerv nyersanyagbázisát is biztosítja a szegedi járás, s a város, első sorban a termelőszövetkezetek és az egyénileg dolgozó parasztok. Felvásárolhatnak annyi baromfit, amennyi éppen szükséges. Egyéb húsokból a másik élelmiszeripari nagyüzemünk, a Vágóhid nyújthat nagy segítséget. Ami a legfontosabb, a nyersanyag, van és még több is lehet, amit nem kell messzről szállítani. Így nagy szállítási költség sem terheli a nyersanyagot. Ezzel is olcsóbb lehet a konzervgyártás. Csak éppen hely nincs. De lehetne, csak át kell törni a gyárat szegélyező falat, — ha nehéz is!

A NIVÓ KTSZ felé...

A Villamosvasút felé terjeszkedni nem lehet, hisz az sem tud már fejlődni terület híján. Hátrafelé a beépített

len terület felé sem lehet, ott a nagy mélységű kubikgödörök állják útját a terjeszkedésnek. Ezeket ugyan be lehetne tömteni. Tömik is, a Konzervgyár már megvásárolta ezeket a gödöröket, de egyelőre csak a gyár salakját hordják ide, s néha ritkán más töltőanyagot. Lehetne gyorsítani a gödörtöltést, ha a házi szemetet ide fuvaroznák, de itt a város területén, élelmiszeripari üzem mellett egészségellenes lenne az ilyen töltőanyag használata. Marad hát a NIVÓ Ktsz felőli oldal, a volt Rosman-féle szőrmeárugyár egykori földszintes épülettel körülhatárolt területe. Igen ám, de a NIVÓ Ktsz-beli hallani sem akarnak a költözkedésről. Pedig már tavaly kétféle forintot is felajánlott a Konzervgyár új épületek létesítéséhez, a város pedig telket adott volna, rajta épületekkel. Nemhogy kaptak volna az alkalmon, hanem visszautasították. Így aztán maradt minden a régi, pedig jól lehet, ha akkor elfogadják, ma már 400 munkással több dolgozhatna a Konzervgyárban.

Bővítést!

Azt mondjuk, Szeged ipari közül a textil után az élelmiszeripar következik. Egyik is, a másik is fejlődés előtt áll. Úgy látszik, az élelmiszeripar szeretne előbb kiugrani. Ennek a fejlődésnek egyik állomása lenne a Szegedi Konzervgyár bővítése.

Élettérért kiált egy szegedi nagyüzem, a Konzervgyár. Reméljük, meghallják, vagy már meg is hallották az illetékesek, s rövidesen segítenek megoldani a gyár problémáját. Reméljük, nem konzerválódna a Konzervgyár nehézségei.

(N. P.)

PENTEKEN INDUL A TTIT ORSZÁGJÁRÁS

A TTIT országjárások soron következő állomása Eger — Szilvásvárad — Lillafüred és a Bükk-hegység egyéb, szemelket gyönyörködhető látnivalókban gazdag vidéke. Az országjáró autóbussz pénteken, július 12-én reggel 5 órakor indul a TTIT székháza (Horváth Mihály u. 3.) elől. A háromnapos tanulmányút Karakásevi Károly főiskolai docens vezeti. Visszaérkezés július 14-én, vasárnap a késő esti órákban.

A szegedi járás két VIT-küldötte

MÁRTA JULIA

A párthoz az ellenforradalom alatt is hű Márta Ferenc borsányi paraszt ember leánya, a nyílt tekintetű, komoly, de a vidámságra is kapható Júlia.

— Szólt a telefon, és engem kértek a kagylóhoz — meséli a lány a »nagy hír« történetét. — Mondták, hogy vigyél be Szegedre két fényképet, életrajzot, de sürgősen. »Minek?« — kérdeztem. — Mert a VIT-re utazol — válaszolták. En csak letettem a kagylót, s éreztem, hogy az arcomba szalad a vér, aztán sírtam, nevettem. Szaladgáltam mindenkihez, újságotam nagy-nagy örömmel.

— Mondjon valamit magáról, készülődésükről — kérjük.

— Közgazdasági technikumot végeztem. Jelenleg a földművelésszövetkezet irodájában dolgozom. Márciusban fiatal korom ellenére felvették a pártba új tagnak. Aztán áprilisban sikerült létrehozunk az elvtársak segítségével a KISZ-szervezetet. En lettem a titkár.

— Vagyunk már vagy negyvenen, főleg parasztfiatalok. Rendestünk már bálát, alakítottunk kulturális csoportot. Most éppen szovjet egyfelvonásokat tanulunk és készültünk a VIT tiszteletére bemutatandó előadásra. A kultúrthozban a kiszekek tanyáznak, a sportpályán ugyancsak. Résett vesztünk a VIT-váltóban és szép ajándékokat készítettünk. Kis hordót, színes pántokkal, celofánba csomagolva és benne több éves borsányi bór. Személyesen vittem el Moszkvába. Már számolom a napokat, amikor indulunk. Igérem, irunk a VIT-ről az újságnak is. Mennyi élmény vár reánk! Viszünk fényképezőgépet, megörökítjük találkozásainkat a világ ifjúságával. Minden megfigyelés, és amikor hazajöttünk, elmegyünk a járás több községébe, részletesen beszámolok mit láttam, tapasztaltam.

Hogyan lett a tűz martaléka a domaszéki tanácsháza?

Befejezte a rendőrség a nyomozást az ellenforradalmár gyűjtogató banda bűnügyében

A hosszantartó rendőri nyomozás végre pontot tett a domaszéki ellenforradalmár gyűjtogatók és felbujtók ügyének végére. Mint a terhelő adatokból és a több száz tanú kihallgatásakor készült jegyzőkönyvekben kitűnik, a becsületes domaszéki parasztságnak az ellenforradalom napjaiban sem volt szándéka rabolni, gyűjtogatni, embereket lincselni. A népes tanyavidek és a város régi idehúzódott egzisztenciái, kulákjai, figyelve a budapesti eseményeket, októberben elérkezettnek látták az időt, hogy birtokaikat, egykori hatalmukat visszaszerezzék, s már október 23-án nagyarányú nyílt szervezkedésbe kezdtek a néphatalom ellen.

Jellemző névsor

Akik ismerik a következő neveket, a nagy rendőrségi anyag ismerete nélkül is csak ezt mondhatják: valóban nem is lehetett ez másként. Alljon itt a főbűnösök névsora: Nagy János plébános, ifj. Bába János kulák, Sándor Leánder kulák, Csányi József kulák-ivadék, Simon Pál politikai szélhámos, októberben tett kijelentései szerint tekintélyes tőkéss és földbirtokos család sarja, Csilik Ferenc kulák, Vass Ferenc kulák, Bozsó József munkásgyilkos nyilas szervező. Örizetben vannak még Módrá Jenő, Kocsis Savanya Mihály és Nőgrádi István, mindenre kapható végecék, akik a kulákok és cimborái által inspirált ellenforradalmi akciókban szervező és végrehajtó szerepet játszottak.

A rendőrségi vizsgálat során még 21 jelenleg is szá-

badlóban lévő személy ellen merült fel ellenforradalmi szervezkedés és bűncselekményekben való részvétel gyanúja, illetve vádja. Súlyos felelősség terheli többek között Gálig László iskolaigazgatót, aki — noha ehhez hivatalból semmi köze nem volt —, a nagy kulákokoncságú Szűcs Jánossal megszervezte a »forradalmi bizottságot« választó nagygyűlést. Gálig ennek szervezéséhez még az iskolában tanuló gyerekeket is felhasználta. A gyűlést megelőzően Gálig László, Nagy János plébános, Dobó Géza kulák és Szűcs János megegyeztek abban, kiket javasolnak a »forradalmi tanácsba«. A névsorból magukat sem hagyták ki a rombolásra, pusztításra uszító plébános mellett be választották ifj. Bába János kulákot, elnöknek pedig Sándor Leánder kulákot tették meg. Velük együtt helyet foglalt a tanácsban Nagy Mihály gentry származású tanár is. A helyi nemzetőrség parancsnokául Csányi József ugyancsak kulák származású, mindenre képes ellenforradalmárt tették meg. És hogy eléggé alaposak legyenek Gáligék, már az előkészítő értekezleten összeférlálták azoknak a kommunistáknak, tsz-tagoknak is a neveit, akiket a »rend helyreállítása« érdekében el kell »távolítani« a környékből.

Az uszítás és következménye

A domaszéki eset világos példája annak; a néphatalom ellenségei milyen bámulatos ügyességgel tudták megszüntetni zamatot pecsenyéjüket a hiszékeny, kü-

lönben jószándékú emberekkel. Maga az egész gyűjtogatás gondolata, bármilyen furcsán hangzik is ez — a templomból indult el. Nagy János plébános egy napon kétszer is tartott »szentbeszédet«, a lényeg mindkét esetben egy volt: Budapestten vér folyik, nálunk még mindig nincs semmi, hol vagytok ti domaszéki fiatalok, mire vártok még?

Sándor Leánder, aki évek óta haragban volt a pappal, emiatt sose járt a templomba, most elment, s a hosszú acsakardós után egymásra találtak a plébánossal. Ugyannyira, hogy Sándor Leánder a »szentbeszédet« a mise után a templom előtt folytatta. Burkolton ugyan, de tudtukra hozta az embereknek, hogy mit is várnak tőlük. Sándor arról is tájékoztatta az embereket, hogy estére újra gyűlés lesz; megnevezik, a tanácselnök kitette a nemzetiszínű zászlót és a népköztársasági címer rajta van-e még. A gyűlésre azonban — bár ő hívogatott — maga nem jött el, csak hívásra. Gondolta, a feladatot már nála nélkül is végrehajthák. Amikor a gyűlés résztvevői a tanácsházához értek, ifjú Bába és még néhány kulák kezdeményezte: nézzünk szét belül is, nézzük meg az iratokat. Beverték a zárt ajtókat, törtek-zúztak. Bozsó József, a gyilkos, hosszúnyelű tűzcsapáló a kezében felállt, várta be az ablakokat. Pár perccel később már lángokban állt a nép drága filéiből épített modern tanácsépület.

Két kártevő arcképe

Ne feledkezzünk meg két személyről, akik jelentős tényezői voltak a domaszéki pusztításnak. Az egyik ifj. Bába János kulák, akinek elődje, haláláig Szegeden városatyja volt. Előkelő helyet foglalt el a város megyei urak ranglistáján is. Hosszú élete emlékéből azonban már csak annyi él, hogy ő és utódai vezették be Domaszékra és az egész megyébe a régi feles földművelési rendszer helyett az ötből kettőből való robotrendszert. Utódai a mai domaszéki Babák — akik vannak vagy tízezeren —, ma is a legvadabb kizsákmányolók a környéken. Simon Pál, aki párttitkár volt még októberben, ezekkel az ösdióktól fogva gyűlölt vérszopókkal és társikkal szövetkezett. A tőle telhető legjobbat megtette azért, hogy mindent »jóvá tegyen«, az általa korábban készített kuláklisáért. Több tanú véleménye szerint, mint aki legjobban ért ehhez, ő vállalkozott annak idején a telefonkábelek eldaráolásához is, nehogy a rendőrség esetleg rajtacsapjon a gyűjtogatókon.

Hiábavaló volt azonban a domaszéki ellenforradalmárok minden mesterkedése. Gaztetekre fény derült, a rendőrség kinyomozta az októberi november napokban végzett sok-sok kártevőüket. Úgyüket rövidesen a népbíróság tárgyalja majd, és — hiszük — elnyerik méltó büntetésüket.

Csepri József

Parketta — fűrészporból

A romániai magyar autonóm terület építkezési trösztjének központi laboratóriuma igen egyszerű és olcsó eljárást javasolt a fűrészporszerű felhasználására. A laboratórium eljárása szerint parketta, falburkolat stb. készíthető fűrészporból.

A műanyagot — az uret — és az enyvszilárdítót összekeverik a fűrészporsal, a fűrészelhető, jól tartja a szö-

kézzel, vagy géppel préselik, majd kemencében kiszárad. Hűtés után a parketta tetszés szerint csiszolható, fényesíthető, vagy festhető. Ha úgy tetszik, a festéket előre is be lehet keverni a fűrészporsal és az enyv közé.

A fűrészporelemez könnyű, szép és tartósabb, mint a szokásos parketta. Könnyen összekeverik a fűrészporsal, a fűrészelhető, jól tartja a szö-

M. T.